

Затверджено рішенням
вченої ради ННЦГО
прот. № 1 від 31 серпня 2020 р.

Рекомендовано на засіданні кафедри
Іноземних мов
прот. № 1 від 31 серпня 2020 р.

СИЛАБУС
ПСИХОЛОГІЯ
(вибіркова дисципліна)
V семестр 2020-2021 навчальний рік

1-3-ПАМЛ, 2-3-ПАМЛ

Лекції: П'ятниця (непарний тиждень) 9.30 – 10.50 аудиторія 3.324

Семінарські заняття: П'ятниця (парний тиждень)) 9.30 – 10.50 аудиторія 3.324

1-2-АКІТс, 2-2-ТКРТс, 5-3-АКІТ, 6-3-ТКРТ, 7-3-ТШІ

Лекції: Четвер (парний тиждень) 9.30-10.50 ауд. 2.411

Семінарські заняття:

Четвер (непарний тиждень) 11.00-12.20 ауд. 2.405 (53АКІТ, 63ТКРТ, 73ТШІ)

П'ятниця (непарний тиждень) 9.30-10.50 ауд. 4.211 (12АКІТс, 22ТКРТс)

20-4-БОП

Семінарські заняття: Понеділок (непарний тиждень) 8.00 – 9.20 аудиторія 2.421

Понеділок (парний тиждень) 9.30 – 10.50 аудиторія 3.403

Факультет УПП (заочна форма навчання)

Перша сесія – 16-24.09.2020 Залікова сесія: 10.03.-25.03.2021

Факультет ІКСТ (заочна форма навчання)

МТКТ: Перша сесія – 7-18.09.2020 Залікова сесія: 15.02.-2.03.2021

Ас, ТСМс, СКСс: Перша сесія: 21-29.09.2020 Залікова сесія: 30.11.-11.12.2021

Слідкуйте за розкладом: <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Лектори:

Сивогракова Заріна Анатоліївна (кандидат психологічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-92, e-mail: sivograkova@kart.edu.ua

Количева Тетяна Владиславна (кандидат філософських наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-92, e-mail: Kolychevatatjana@ukr.net

Алексєнко Наталія Вікторівна (старший викладач),

Контакти: +38 (057) 730-10-92, e-mail: aleksnat1910@gmail.com; alekseenko@kart.edu.ua

Години консультацій: понеділок 12.00-13.00

Розміщення кафедри: м. Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 3 корпус, 3 поверх, ауд. 319-321

Додаткові інформаційні матеріали по курсу: <http://metod.kart.edu.ua>

Харків – 2019

Чому важливий, на що спрямований навчальний курс з дисципліни «Психологія»?

Сучасне суспільство, ринок праці вимагають від людини-професіонала не тільки інформативної озброєності, вузько-спеціальних фахових знань і навичок. Не менш важливими є здатність молодих фахівців адаптуватися до нових умов, творчо реалізовуватися, готовність до постійного навчання, ефективність у соціальній взаємодії, пошуку необхідних ресурсів, прийнятті відповідальних рішень, протистоянні різноманітним тискам. А творча ініціатива, самостійність, впевненість, здатність ставити нові цілі й пропонувати шляхи їх досягнення стають більш цінними, ніж уміння просто реалізовувати відомі способи діяльності.

Тому психологічна, соціально-психологічна компетентність фахівців, яка і проявляється в описаних вище характеристиках, набуває все більшої актуальності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія» є психологічна підготовка студентів у сфері фундаментальних понять психологічної науки, змісту закономірностей і механізмів психічних процесів, станів, особливостей та закономірностей розвитку індивідуальності людини, шляхів реалізації потенційних можливостей людини на основі самопізнання та самовдосконалення, діяльності та спілкування. Програмою дисципліни передбачено розгляд питань, що складають основу загальнотеоретичних та практичних знань щодо психічних процесів і станів, психології особистості, міжособистісних стосунків.

Курс спрямований на розвиток наступних компетентностей студентів:

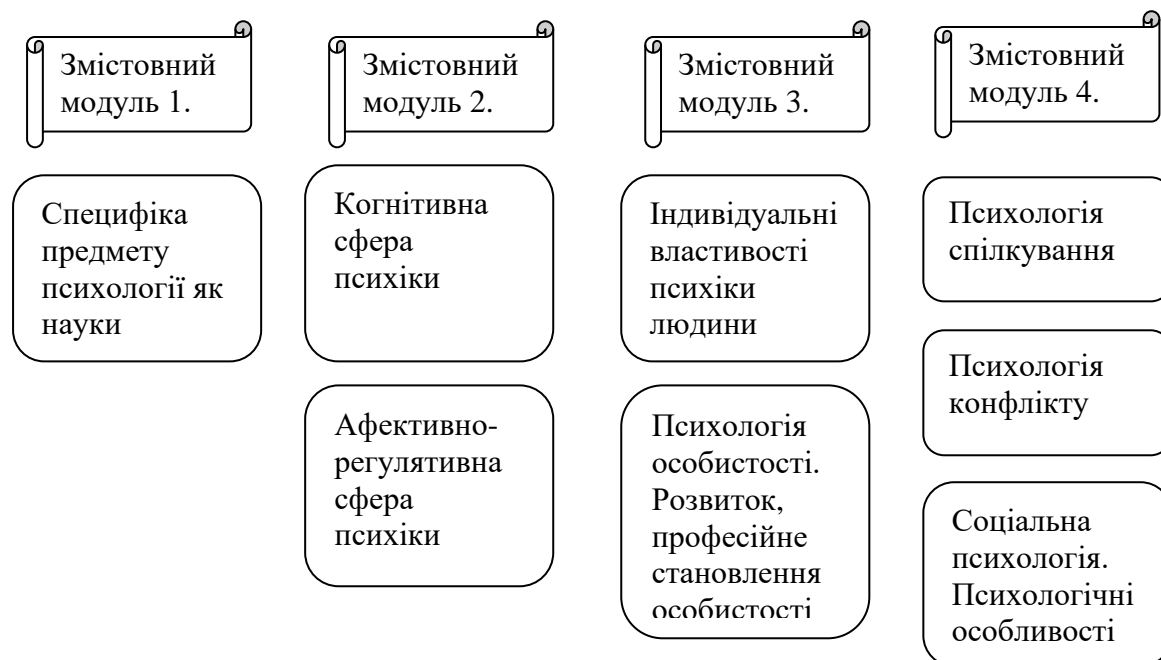
1. Загальнокультурну і ціннісно-смислову компетентність (розуміння морально-етичних аспектів психологічного знання і практики; гуманістичний характер переконань, світогляду; повага до суб'єктивного світу людини; розуміння важливості коректного використання психологічних закономірностей у ситуаціях міжособистісної взаємодії, здатність діяти соціально відповідально та свідомо)
2. Навчально-пізнавальну і інформаційну компетентність (інтерес до психології; здатність аналізувати причини, динаміку, прогнозувати розвиток психічних станів людини, досвід спостереження і самоспостереження; розвиток вмінь щодо самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації з різних джерел; здатність використовувати практичні навички, спираючись на отримані знання; критичне ставлення до непрофесійного використання інформації, результатів досліджень)
3. Комунікативну компетентність (здатність піднятися від рівня ритуального спілкування до більш професійного, вміння знаходити рішення у нестандартних ситуаціях в контексті ділових та особистісних відносин; обізнаність щодо особливостей і закономірностей обміну інформацією в спілкуванні, здійснення психологічного впливу, механізмів взаємсприйняття і взаєморозуміння, оволодіння техніками ефективної комунікації; вміння проявляти толерантність; розуміння сутності соціально-психологічних процесів диференціації соціальних ролей, групового тиску тощо).
4. Компетентність особистісного самовдосконалення (адекватне уявлення про власні індивідуально-психологічні властивості, обізнаність в питаннях рушійних сил психологічного розвитку, основних особливостей різних вікових періодів, ролі вікових криз у процесі становлення особистості, досвід розпізнавання психологічних особливостей людини залежно від віку, прогнозування можливих майбутніх життєвих змін, переконання у необхідності самостійних, наполегливих зусиль людини щодо досягнень особистісного розвитку, професійного становлення).

Як організоване навчання у межах навчального курсу з дисципліни «Психологія»?

Опис дисципліни:

Дисципліна викладається для студентів першого рівня вищої освіти (бакалаврів) Для студентів денної форми навчання дисципліна викладається у I семестрі, протягом одного семестру і передбачає проведення 1 лекції раз у два тижні (всього 8 або 7 лекцій залежно від розкладу) і 1 практичного (семінарського) заняття раз у два тижні (всього 8 або 7 занять).

Теми курсу за змістовними модулями:

Тематично-календарний план курсу (ОП ПАМЛ, АКіТ, ТЩ, ТКРТ):

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема семінарського заняття	Графік контролю
1	2	Специфіка предмету психології як науки			
2			2	Завдання сучасної психології. Сучасні підходи, структура і методи психології	
3	2	Когнітивна сфера психіки			
4			2	Розвиток та взаємозв'язок когнітивних процесів	
5	2	Афективно-регулятивна сфера психіки.			
6			2	Мотивація і регуляція поведінки людини. Психологія стресу	
7	2	Індивідуальні властивості психіки людини			
		Модульний контроль знань			
8			2	Типологічний підхід в психології	

9	2	Психологія особистості. Розвиток, професійне становлення особистості			
10			2	Психологічні особливості вікових етапів становлення особистості	
11		Психологія спілкування			
12			2	Психологічні особливості ефективного спілкування.	
13		Психологія конфлікту			
14			2	Стратегії розв'язання конфліктів	
		Модульний контроль знань			
15		Соціальна психологія. Психологічні особливості малої соціальної групи			
		Іспит (залік)			

Тематично-календарний план курсу (ОП БОП):

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема семінарського заняття	Графік контролю
3			2	Завдання сучасної психології.	
4			2	Сучасні підходи, структура і методи психології	
5			2	Когнітивна сфера психіки	
6			2	Розвиток та взаємозв'язок когнітивних процесів	
7			2	Афективно-регулятивна сфера психіки	
		Модульний контроль знань			
8			2	Мотивація і регуляція поведінки людини. Психологія стресу	
9			2	Індивідуальні властивості психіки людини	
10			2	Типологічний підхід в психології	
11			2	Психологія особистості. Розвиток, професійне становлення особистості	
12			2	Психологічні особливості вікових етапів становлення особистості	
13			2	Психологічні особливості ефективного спілкування	
14			2	Психологія конфліктів. Стратегії розв'язання конфліктів	
		Модульний контроль знань			
15			2	Соціально-психологічні групові феномени	
		Залік			

Тематично-календарний план курсу (ОП ОПУТ):

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема семінарського заняття	Графік контролю
1	2	Специфіка предмету психології як науки	2	Психологічні особливості ефективного спілкування	
2	2	Індивідуальні властивості психіки людини			
3	2	Психологія особистості. Розвиток, професійне становлення особистості			

Тематично-календарний план курсу (ОП МТКТ, А,ТСМ,СКС):

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема семінарського заняття	Графік контролю
1	2	Специфіка предмету психології як науки	2	Типологічний підхід в психології	
2	2	Психологія особистості. Розвиток, професійне становлення особистості	2	Психологічні особливості ефективного спілкування	

Інформаційні матеріали по курсу:

Інформація про курс розміщена на сайті Університету: <http://metod.kart.edu.ua/>

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Портал електронних видань Українського державного університету залізничного транспорту: <http://metod.kart.edu.ua/>
2. <http://psylib.org.ua/books/index.htm>
3. <http://www.info-library.com.ua/>
4. http://www.koob.ru/common_psychology/
5. <http://psy.piter.com/library>

Про що важливо пам'ятати і яких правил дотримуватись у ході вивчення дисципліни?

Умовою ефективного засвоєння змісту дисципліни і досягнення наведених результатів (набуття необхідних компетенцій) є не тільки високопрофесійна робота викладача, а також наполеглива, цілеспрямована учіннєва діяльність студентів, яка включає різні форми роботи як під час аудиторних занять (лекцій і семінарів), так і самостійної підготовки.

Під час лекцій ефективності засвоєння матеріалу, що надається, сприяє не лише уважне слухання і кропітке ведення конспекту, але й також формулювання уточнюючих

запитань, можливих критичних зауважень, спроби навести приклади, які б ілюстрували або, навпаки, ставили під сумнів, положення, що наводяться. Активна участь в коротких обговореннях, які зазвичай є природнім елементом лекцій з психології, також є активністю, що очікується від студентів в ході вивчення ними дисципліни.

Робота на семінарських заняттях передбачає наступну активність студентів:

- підготовку доповідей і виступів на теми, означені програмою курсу;
- участь в обговоренні нагальних питань з тематики дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (розв'язання психологічних ситуативних задач, представлення результатів реферативних робіт тощо);
- участь у тренінгових вправах, що спрямовані на формування та закріплення навичок;
- участь в усних і письмових опитуваннях.

Участь студентів у науково-дослідній роботі, підготовка виступів і участь у науково-практичних студентських конференціях, участь у роботі психологічного студентського наукового гуртка є важливими додатковими формами роботи, які свідчать про високий рівень зацікавленості студентів в опануванні психологічними знаннями, набутті глибоких систематизованих уявлень і переконань щодо психологічних феноменів, механізмів і закономірностей. Така робота всіляко підтримується, студентам надається необхідна організаційна і методична допомога командою викладачів.

Яким є порядок оцінювання результатів навчання студентів за відповідними формами організації навчального процесу?

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни «Психологія» здійснюється з урахуванням особливостей кредитно-модульної системи, відображених у Положенні про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E

НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Принципи формування оцінки:

Модульне тестування:

Оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.

Поточний контроль:

Оцінка формується шляхом накопичення студентами балів за наступні види роботи і активності:

- відвідування лекцій (бали нараховуються в залежності від кількості відвідуваних лекцій, максимальна сума становить 8 балів; у разі пропуску більше, ніж 50% лекцій, бали не нараховуються);

- наявність і повнота конспекту лекцій і тем, що виносяться на самостійний розгляд (максимальна сума балів – 12);

- доповіді на семінарських заняттях – передбачає розгорнуте усне викладення теоретичного матеріалу з конкретного питання, демонстрацію розуміння психологічного змісту процесів, які розглядаються, самостійні висновки і рекомендації; відповіді на питання викладача і інших студентів – учасників семінару (максимальна кількість балів - 10 (мінімум 1 доповідь впродовж 1го модуля (двох змістовних модулів)));

- повідомлення на семінарських заняттях – передбачають коротке але цілісне і завершене інформування про конкретний феномен, особливість, наведення прикладу тощо (максимальна кількість балів - 10 (у разі мінімум по 1му повідомленню – на кожному семінарі впродовж модуля (двох змістовних модулів)));

- участь в обговореннях, усних опитуваннях, тренінгових вправах, доповнення повідомлень і доповідей, презентації результатів реферативних робіт, індивідуальних завдань (максимальна кількість балів - 20 (залежно від загального рівня активності, залученості, якості відповідей і виконання завдань впродовж модуля (двох змістовних модулів)));

- в умовах дистанційного і змішаної форм навчання – вчасне якісне виконання індивідуальних самостійних завдань в асинхронній формі роботи (платформа moodle); повідомлення, презентації, активна участь в обговореннях під час семінарських занять, які проводяться у синхронній формі роботи (в конференціях zoom) – до 50 балів;

- додатково нараховуються бали студентам, які беруть участь у роботі наукового психологічного гуртка (до 15 балів); проводять роботу з підготовки виступів і участі у науково-практичних студентських конференціях (до 15 балів).

Залік:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів за модульне тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент отримує кількість балів, які відповідають оцінці FX за шкалою ECTS, йому потрібно буде скласти залік, підготувавши відповіді на питання зі списку питань до заліку. Також, якщо середнє арифметичне суми модульних оцінок складає кількість балів, що відповідають оцінкам B або D за шкалою ECTS, а студент хотів би покращити свою оцінку, він може це зробити на заліку, відповівши на питання зі списку питань для заліку.

Яких результатів очікувати і яку мету ставити, обираючи навчальний курс з дисципліни «Психологія»?

Очікуємо, що у ході навчального курсу студенти суттєво розвинуть власні здатності:

- зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення;
- прогнозувати можливий розвиток подій у сфері міжособистісних стосунків, обґрунтовувати і приймати рішення у невизначених умовах;
- користуватися сучасними методами збору, обробки та інтерпретації наукової інформації, представляти висновки у формі усних виступів, письмово оформлених висновків;
- реалізовувати ефективні прийоми соціально-психологічного впливу, коректної саморегуляції;
- організовувати ефективну взаємодію в групі;
- проактивно, цілеспрямовано, самостійно навчатися, реалізовуватися у якості самостійної, творчої особистості.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на модульних тестуваннях та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у рефератах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, потрібно зазначити ступінь їх участі у роботі.

Інтеграція студентів з обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.